

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НААН
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ТЕОРІЯ, ПРОФЕСІЯ, МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ

*Збірник матеріалів
ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої пам'яті професора Г.Г. Кірейцева*

(26 лютого 2015 р., м. Київ)

Посвідчення УкрІНТЕІ № 03 від 16 січня 2015 року

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2015

УДК 657+336
ББК 65.052
Р 64

Редакційна колегія

Жук В.М., д.е.н., професор, чл-кор. НААН, *Лупенко Ю.О.*, д.е.н., професор, академік НААН, *Кваша С.М.*, д.е.н., професор, академік НААН, *Дем'яненко М.Я.*, д.е.н., професор, академік НААН; *Мельничук Б.В.*, к.е.н., *Метелиця В.М.*, к.е.н.

Адреса редакційної колегії:

ФАБФ АПКУ,
03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 (044) 219-00-44, 219-00-55
E-mail: conf@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (*протокол № 2 від 17.03.2015 р.*)

Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (26 лютого 2015 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – 632 с.

ISBN 978-966-669-469-3

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку теорії бухгалтерського обліку загалом та галузевого обліку і аудиту в сільському господарстві зокрема. Значну увагу приділено дослідженню питань еволюції ролі бухгалтерів і фінансових менеджерів в суспільному житті, оновлення пріоритетів розвитку фінансової і облікової науки в ХХІ столітті, взаємодії регуляторних органів та професійних об'єднань бухгалтерів на державному і міжнародному рівнях.

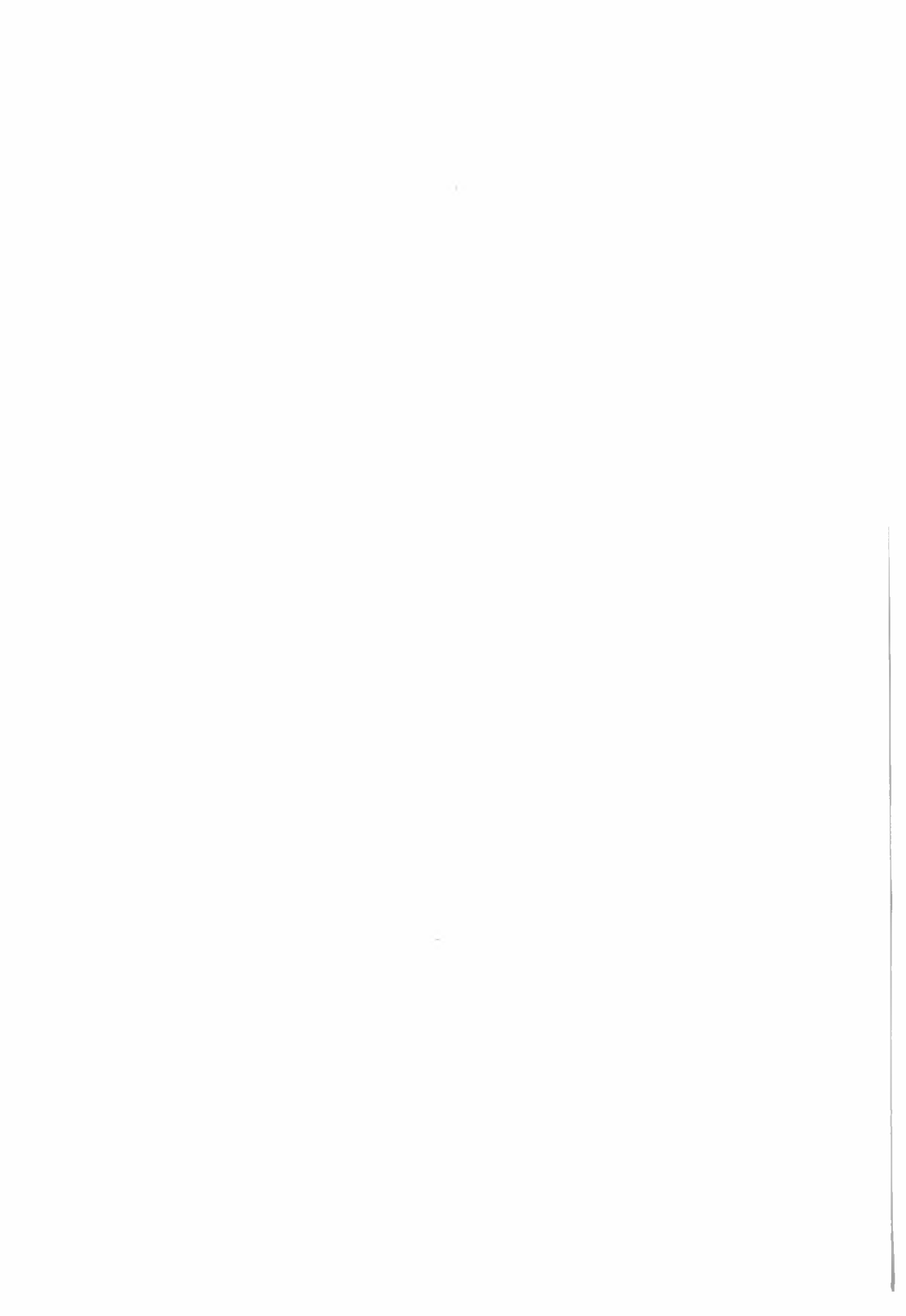
Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК 657+336
ББК 65.052

ISBN 978-966-669-469-3

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2015

<i>Белова І.М.</i> Роль обліку як функції системи управління підприємством	392
<i>Бобиев И.А., Ойев Н.А.</i> Сегментарная отчетность как главный инструмент контроля и управления деятельности организаций	395
<i>Гордієнко М.І.</i> Сучасний бухгалтер – запорука ефективної економіки	399
<i>Калабухова С.В.</i> Еволюція ролі бухгалтерських аналітиків в інформаційній економіці	403
<i>Камінська Т. Г.</i> Вплив обізнаності управлінського та облікового персоналу на якість облікової інформації	406
<i>Козлова Е.А.</i> Профессия бухгалтера в современном обществе	408
<i>Малюга Н.М., Боримська К.П.</i> Роль професійної підготовки бухгалтера у забезпеченні економічної безпеки	409
<i>Мартыненко Ю.Л.</i> Роль антикризисного управляющего в системе антикризисного управления	413
<i>Метелиця В.М.</i> Організація наукових досліджень у сфері інституціоналізації бухгалтерської професії в аграрному секторі	415
<i>Михалевич О.И.</i> Современное состояние и направление развития ипотечных активов в Республике Беларусь	418
<i>Нужна О.А.</i> Зв'язок бухгалтерського обліку з іншими науками	422
<i>Остап'юк Н.А., Романчук К.В.</i> Підготовка бухгалтерів: демократизація та дистанціювання	425
<i>Паптелесв В.П.</i> Вивчення мотивів вибору студентами професії «облік і аудит»	428
<i>Писаренко Т.М.</i> Особливості обліку на підприємствах з офшорною протекцією	431
<i>Предко І.Ю.</i> Необхідність реформування обліку та контролю на підприємствах України в умовах кризи	433
<i>Саблук П.Т.</i> Роль і функції сучасного бухгалтера	435
<i>Савчук В.К.</i> Поліпшення аналітичної підготовки бухгалтерів аграрних формувань	437
<i>Скрипник Г.О.</i> Еволюція поглядів щодо професійних якостей фінансового менеджера	440
<i>Ткачук І.М.</i> Креативність як чинник сучасної професійності бухгалтера	443
<i>Томчук О.Ф., Томчук В.В.</i> Управлінські рішення та їх аналітичне забезпечення	445
<i>Чижевська Л.В.</i> Підготовка бухгалтерських кадрів: праксеологічний вимір	449
<i>Яковенко М.Д.</i> Проблемы принятия управленческих инвестиционных решений в сельском хозяйстве на примере Самарской области	450

професійного досвіду, також важливу роль відіграє креативність, яка багато в чому визначає його успішність як фахівця та сприяє особистісному зростанню.

Якісна реалізація бухгалтером спеціальних професійних завдань та професійного зростання неможливі без розвитку креативності. Креативні бухгалтери характеризуються вмінням шукати оптимальні та оригінальні шляхи вирішення завдань і гнучко підходити до будь-якої ситуації, бажанням неформально підходити до виконання обов'язків, щоб оптимізувати роботу.

Отже, креативність бухгалтера характеризується готовністю змінюватися, знаходити оригінальні рішення складних проблем, а також високим професіоналізмом, який пов'язаний з особистісним зростанням та відкритістю новому досвіду.

Список використаних джерел:

1. Дружинин В.Н. Психология общих способностей / В.Н. Дружинин – СПб.: Питер, 1999. – 356 с.
2. Дружинин В.Н. Экспериментальное исследование формирующего действия микросреды на креативность / В.Н. Дружинин, Н.В. Хазратова // Психологический часопис. – 1994. – № 4. – С. 48-52
3. Дяченко О.Д. Креативність як фактор підвищення якості освіти / О.Д. Дяченко // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. Серія: Педагогіка. – Вип. 127/2012. – Севастополь, 2012. – С. 139-141.
4. Мала Н.Т. Креативність як складова ефективного управління / Н.Т. Мала [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12412/1/004_Kreativn%D1%96st%20jak%20sk_18_23_704.pdf.
5. Маслоу А. Самоактуалізуючася людина // Психология личности. Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтера, А.А. Пузыря. М., 1985. – 363 с.
6. Фурман А.В. Психологічні особливості розвитку професійної креативності майбутніх фахівців соціогуманітарного профілю / А.В. Фурман, С.К. Шандрук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/2688/%D1%82%D0%BE%D0%BC1_p032-036.pdf?sequence=1&isAllowed=y

УДК 658.5

О.Ф. ТОМЧУК, к. е. н.,

*доцент кафедри обліку та аналізу,
Вінницький національний аграрний університет*

В.В. ТОМЧУК, к. е. н.,

*асистент кафедри організації обліку та звітності
Вінницький національний аграрний університет*

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ТА ЇХ АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Вивчення управлінських рішень у контексті аналітичного забезпечення управління спрямовано на посилення їх обґрунтованості, раціональності, комплексності, оптимальності, оперативності та об'єктивності. З цією метою

здійснюється збір, накопичення, обробка, систематизація та узагальнення інформації, яка у вигляді аналітичних показників доводиться до суб'єктів управління. Для цього людиною розроблені системи обліку, аналізу та контролю, ефективне використання яких забезпечує покращення рівня кореляції управлінських рішень з об'єктивними умовами їх прийняття.

Спробу дослідити управлінські рішення з позиції чинників, які впливають на їх прийняття здійснив Д. Дерлоу [1, с. 33]. Він зазначає, що ефективне прийняття управлінських рішень базується на балансі трьох елементів: логіки, інтуїції, досвіду. Кожен з яких окремо важливий для формулювання висновків.

Такий підхід потребує подальшого розвитку. Адже прийняття управлінських рішень лише на основі інтуїції, досвіду й логіки в умовах невизначеності, ризику та динамічних змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі є не виправданим. Зазначені вище три елементи є важливими в процесі прийняття управлінських рішень, але застосування лише їх обумовлює скоріше суб'єктивність даного процесу ніж забезпечення його об'єктивності. Покращення рівня останньої досягається шляхом використання аналітичного забезпечення. Адже досвід, логіка та інтуїція є результатом процесу пізнання, основним елементом якого є аналіз, який і формує аналітичне забезпечення, виходячи з існуючої інформаційної бази. Тому наявність аналітичного забезпечення щодо конкретної проблеми / ситуації / задачі, на яку направлене управлінське рішення, створює умови для зосередження досвіду, логіки та інтуїції в необхідному напрямі.

Відсутність аналітичного забезпечення створює ситуацію, коли управлінське рішення обґрунтовується лише рівнем особистих знань, досвіду та вміння управління і являє собою суб'єктивний вибір альтернативи із загальної множини можливих. Використання ж у процесі прийняття управлінських рішень аналітичного забезпечення, по-перше, зменшує кількість альтернативних варіантів, на виборі яких зосереджується управлінець, а по-друге, дозволяє врахувати реально існуючі можливості, умови та закономірності, що позитивно відображається на рівні об'єктивності управлінських рішень [3].

Відтак пропонуємо під управлінським рішенням розуміти вольове, раціонально виважене, на основі логіки, досвіду, інтуїції та аналітичного забезпечення, виявлення позиції однієї особи чи колективу в цілому, у рамках наданих їм повноважень і компетенції, щодо вибору із наявних варіантів вирішення задачі найоптимальнішого сценарію розвитку керованої системи.

Таке трактування терміну «управлінське рішення», по-перше, враховує основні характеристики, які виділялися вченими в їхніх визначеннях даного поняття, а по-друге, пов'язує їх з аналітичним забезпеченням управління, що є важливим моментом у контексті покращення ефективності менеджменту.

Так для забезпечення оптимальності у процесі прийняття управлінських рішень необхідно мати інформацію як про наявні альтернативи, так і про можливі наслідки їх реалізації.

Своєчасність управлінських рішень досягається за допомогою постійної та системної аналітичної обробки інформації, яка дає можливість оперативного

визвляти негативні чи позитивні тенденції в діяльності підприємств, можливі їх наслідки та чинники, які на них впливають.

Дотримання комплексності стає можливим при використанні різновекторного спектру інформації, яка у вигляді аналітичних показників всебічного характеризує проблему / ситуацію / задачу.

Наукова обґрунтованість передбачає застосування аналітичного інструментарію з метою доведення вірності управлінських рішень.

Забезпечення об'єктивності реалізується шляхом врахування існуючих закономірностей та взаємозв'язків, які не залежать від суб'єкта прийняття управлінського рішення. Вони доводяться до управління у вигляді аналітичного забезпечення.

Варто відмітити, що чотири з п'яти вимог, на які аналітичне забезпечення має прямий вплив, відзначені більшістю науковців як основні. Це дає можливість стверджувати, що від них в першу чергу залежить якість управлінських рішень. А їх дотримання повинно реалізуватися через результативне аналітичне забезпечення управління.

Вивчення класифікації управлінських рішень дозволило виділити наступні ознаки, які мають важливе значення для аналітичного забезпечення управління: цілі підприємства, умови прийняття та ймовірність результатів, ступінь ефективності, спосіб обґрунтування, альтернативність, об'єкти, часовий горизонт, зміст, рівень прийняття, кількість критеріїв відбору [2].

Розглядаючи дану класифікацію крізь призму аналітичного забезпечення слід відзначити, що для обґрунтування стратегічних управлінських рішень необхідне збалансоване вивчення внутрішніх ресурсів підприємств та оцінка стану і тенденцій розвитку зовнішніх умов господарювання. Інформаційна база аналітичних процедур в такому випадку повинна орієнтуватися на перспективу, використовуючи скоріше інформацію про можливі майбутні події, ніж ретроспективну інформацію з минулого. Тактичні ж рішення вимагають оперативного та своєчасного інформування менеджменту щодо реального стану ситуації з метою його покращення.

У залежності від умов прийняття та ймовірності результатів управлінські рішення поділяють на прийняті в умовах ризику, визначеності та невизначеності. Відповідно до даної класифікації, перед аналітичним забезпеченням управління ставляться різні вимоги. Так, приймаючи управлінські рішення в умовах визначеності аналітичне забезпечення повинно характеризуватися детермінованістю, тоді, як за умов ризику та невизначеності його результативність в значній мірі залежить від вірності оцінки ймовірності настання тих чи інших подій і наслідків.

За класифікаційною ознакою ступінь ефективності управлінські рішення поділяють на оптимальні та раціональні. Поряд з цим, терміни оптимальні та раціональні не є взаємовиключаючими. Адже раціональні управлінські рішення можуть бути оптимальними, і навпаки. Виходячи з цього пропонуємо класифікувати за вищевказаною ознакою управлінські рішення на ефективні (результативні) та неефективні (не результативні). До ефективних слід віднести управлінські рішення, які дозволяють і забезпечують досягнення визначеної

мети. Неefективними рішеннями є ті, реалізація яких не призводить до вирішення поставленої задачі.

Дана класифікація має важливе значення для оцінки якості аналітичного забезпечення управлінських рішень. Адже, результативність аналітичного забезпечення відображається через ефективність управлінських рішень.

За альтернативністю управлінські рішення поділяють на безальтернативні, багатоваріантні та інноваційні.

З позиції аналітичного забезпечення слід відзначити, що існування відносно безальтернативних рішень обумовлюється обґрунтуванням невірності інших варіантів рішень, що досягається шляхом відповідного інформаційного забезпечення, яке формується за результатами аналітичних процедур.

По відношенню до об'єктів управлінські рішення поділяють на фінансові, виробничі, кадрові тощо. Кожен із зазначених видів рішень потребує різного аналітичного забезпечення [3].

В залежності від видів управлінських рішень, які виділяються в межах сільськогосподарських підприємств, за ознакою «рівні прийняття», інформаційна база аналітичного забезпечення буде характеризуватися різним рівнем деталізації.

Відповідно до ознаки кількість критеріїв відбору управлінські рішення поділяють на багатокритеріальні та однокритеріальні. Дана класифікація визначає необхідний рівень комплексності аналітичного забезпечення управлінських рішень.

Таким чином, у процесі дослідження було також виявлено відсутність досить вагомої ознаки класифікації управлінських рішень – за рівнем аналітичного забезпечення. Адже аналітичне забезпечення управління відіграє дуже важливе значення як для формування самих рішень, так і для дотримання вимог, які висуваються до них. Враховуючи це пропонуємо ввести нову класифікаційну ознаку – «рівень аналітичного забезпечення», відповідно до якої управлінські рішення будуть поділятися на обґрунтовані та необґрунтовані. При чому, обґрунтованими є рішення, які спираються на різнобічну інформацію як фінансового, так і не фінансового характеру, і реалізація яких забезпечує досягнення означеної мети. Необґрунтованими рішеннями є такі – при розробці яких використовується недостатньо цілісне інформаційне забезпечення, що призводить до неповного виконання управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер. з англ. / Д. Дерлоу – К.: Всеуито, Наукова думка, 2001. – 242 с. – (сер. Усе про менеджмент).
2. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
3. Мискін Ю.І. Особливості системи прийняття управлінських рішень / Ю.І. Мискін // Фінансове забезпечення економічного розвитку держави в умовах інтеграційних процесів: міжнародна наук.-практ. конф., 11 – 12 квітня 2007 р.: тези доп. – Ірпінь, 2007. – С. 402-406.